

literární soutěž: SVOBODA NEBYLA ZADARMO
literární druh: próza
kategorie: IV. (dospělí)

CORDATUS BOHEMUS NA SAMOTĚ U LESA

Autor: Mgr. Stanislav Kučera (18. 1. 1952, tel.: 603 938 901)

Prolog: Co nabízí česká kotlina

Tu přírodní scénérii nevymyslíš. Hluboký žleb, který se táhne údolím Žerotína a rozděluje ho na dva příkré ostrohy (první nad torzem hradu a osadou Budlín, druhý nad Žerotínskými chaloupkami), zatvrzele protíná lokalitu Na Rovinkách a U Zabítech, aby se elegantně protáhl osadou Hvíždalka a orámoval Divický a Vinařický potok. Posléze rozvine svoji krásu Na Podlesí kdesi u Kozojed. Pro moje vzpomínání nesmírně důležitý přírodní úkaz.

Rodili se zde stateční, co umírali stojíc. Osobnosti! Plichta ze Žerotína, jenž padl roku 1322 v bitvě u Mühlendorfu jako věrný man krále cizince a diplomata Jana Lucemburského. Tělo jeho bylo na březích řeky Inn vyzdvíženo a na jeho panství do hrobky uloženo. Stateční sedláci, co pod doškovými střechami v údolí bojovali proti habsburské vrchnosti, jak zmiňuje Václav Beneš Třebízský. Hrdinové z Týnce a okolí, co své životy na řece Piavě za Velké války položili. V nejhlubším místě této prolákliny měl svoji hájovnu doktor Maixner, jenž byl osobním lékařem T. G. Masaryka a po jeho abdikaci za ním do Lán dojížděl. S jeho synem Janem Masarykem zvěř lovil a v místním hostinci U Šmídlů úžasné pochoutky, jimž jídelníčku vévodil „guláš hraběte Fürstenberka“, ze srnčího masa připravoval.

Dále myslím na odbojáře od kostela sv. Blažeje u Úherec, kteří padli na schodech smrti v žulovém lomu v Mauthausenu, na Hříškovské, co tuhý boj o muniční skladiště v roce 1945 podstoupili. Padl mezi nimi i František Kloz, skvělý fotbalový centrforvard národáku i Poldi Kladno. Kladno vždycky házelo! To je kraj, který mě zasáhl a formoval.

Mysteriózní atmosféra

kamsi vleče. Drží mě pevně. Tiskne můj malíček k ostatním prstům. Má jemnou ruku bez mozolů. Ta ruka je pevná a jistá. Takové ruce mají hráči pokeru a gynekologové. To jsem se dočetl a mám to i z doslechu. Zdá se, že letíme do věčného ticha. Ti pod Olympem a Mytikasem mají řeku Léthé, tam je Hádés, Cháron a Kerberos. My máme jiné Zase se někam propadám! V poslední době se mi to stává často. Je to sen? Stále si tu otázku pokládám a rozřešení se mi nedostává. Jde o to, že jsem v kontaktu s andělem. Tím nemyslím krásnou dívku ani člověka filantropa, který by mě královsky obdaroval. Jde o skutečného cheruba. Kamsi se mnou turbulentně spěchá. Už několik nocí si namlouvám, že je to dlouhodobý a neblahý vliv pedagogické činnosti na moje ego. Chlapče víš, kolik soudruzek učitelek vidělo čerty a neměly odučeno ani polovinu let, která by tě měla tížit jako mlýnský kámen. A ty, každý den anděl, co se nad ránem vytratí. Je mlčenlivý jako hrob a krásný jako Marilyn Monroe. John Jack F. Kennedy byl taky fešák. Tupci z vojenských loby nám ho zabili. Ti, co vyučují etiku, prominou. Oni patřili k sobě. Spí svůj věčný sen na protekčních hřbitovech USA.

Anděl s hlavou americké divy mě opět konečné stanice. Moira Klóthó a Nemesis neuchránily Řekům nit života. Zeus byl někdy zlomyslný. Kdo chrání moji duši? V tom se cherub ozval. „Neboj se Stanley – do nebe ještě ne. To si zatím nezasloužíš. Vzpomeň si, jak jsi vyzval život do bitev. To se stal Vašek, co nehrál tenis a nelyžoval, prezidentem. Pozval sis Karla Čapka, Otu Pavla a Ivana Blatného. Sčítali jste náplasti na zraněné duši. Nedopočítali jste se. Šokovala vás severní zeď Dáblického hřbitova, kde leží nejstatečnější ze statečných od Milady Horákové až po nevinná týdnenní robátka. My andělé jsme ale trpěliví. Máme říšu času. Nesplnil jsi, co si zaslouží ti stateční z Hvíždalky.“ Slíbil, ale nenapsal! Krása zmizela. Realita je tvrdá. Nespím! Sedím na posteli. Je půlnoc. Zírám oknem ven. Měsíc je v úplňku. Vidím ozářené údolí Žerotína, které tě zavede až k té malé osadě u Hříškova. Tam žili odvážní a stateční, kterým se staráme o místo trvalého odpočinku ve zdejší kolumbáriu.

Sychravé a mlhavé setkání statečných

Horečně píšu, všechno do sebe zapadá, jako bych dosáhl osobního plató. Vracím se zpět o dvě generace. Píše se podzim roku 1944. Vtahuji vás do spárů času nevábného, byla doba temna. Ne toho pobělohorského ale temna, které nám naordinoval cholerik s knírkem. Vyloupil se z bavorských pivnic a zničil celé národy a kvetoucí země. Sípál do rádia, že Třetí říše je věčná a árijsí šišatolebci zvítězí. Národ český poslouchal Londýn a Honzu Masaryka, byť za

vše hrozila smrt. Válka vstoupila do finálního období. Němci byli bití na všech frontách a chcípající kobyla kolem kopala. Mercedesy Gestapa svištěly nocí a čeští vlastenci umírali na schodech smrti v Mauthausenu, v plynových komorách v Birkenau a pod pankráckou sekerou: Inter arma silent musae (a múzy mlčely).

Tmavá noc z 16. na 17. října orámovala Louny. Výsadek brigády Jana Koziny byl odhalen na Mělcích a platil krutou daň. Poslední kulku pro sebe. Druhá skupina dopadla na Hadí vrch u Tuchořic a prostřílela se. Nesla zraněného majora Grigorije Arsentějeviče Melnika. Pět vyčerpaných, hladových a promočených mělo veliké štěstí, že zamířili k údolí pod Hvíždalkou. Dávám vám čestné nepionýrské, že tam je dobré srdce a láska silnější než smrt. Tam si přiznáte, že i když nevěříte, často voláte Boha, neuznáváte dav a když je vám blbě, tisknete se k němu. V tom údolí vás pohltí pokora, víra, naděje a láska. V té pěťci je i Čech Vasil Kiš. To on vidí sporého koníka s upracovaným strýcem na kozlíku vozu, na němž je cedulka Josef Šedivý – Hvíždalka. Netuší, že pán vytrvá, až odjedou Němci, co zde staví muničák, do nedalekého hostince, aby odvezl brambory, řepu a obilí do připraveného sklepa. Na cestě před jeho domem stál pásový hackl a on čekal, až se přesune do Vinařic. Kouzlo údolí zvaného Křečň začíná fungovat. Výsadekáři proklouzli. Padá mlha, mží, je lezavo. Pan Josef Šedivý a jeho žena Julča začínají ukládat své výpěstky, alea iacta est (kostky jsou vrženy). Blíží se setkání, kdy buď překročíte řeku Rubicon, nebo spadne klec. Rodina Šedivých jsou zemědělci, kteří pěstují základní plodiny a chmel. Chovají vepřika a drůbež. Na dvůr patří i koník, kravka a koza. Mají dvě dospívající dcerky Marušku a Aničku. Před Josefa předstoupí čtyři postavy, pátý Melnik leží opodál ve stohu slámy. „Dobrý den, pane Šedivý,“ to promluvil česky Vasil Kiš. V Josefovi a Julče by se krve nedořezal. Ráno museli na obec. Vědí, o koho jde. Podepište – hlásit nebo smrt. Pro všechny. Mám dvě malé dcerky a žije s námi stařenka. Začíná pomyslný tanec kostlivců v rubáších. Stroj času zpomalil. Ozubená kola zapadají pomalu. Jak tenká je hranice mezi odvahou, strachem a zbabělostí. Stačí zavolat a odvedou je ke zdi. Máme zde vlčici Sylvu, tiše neštěkej. Cave canem měli v Římě patriciové na dveřích. Dej pozor na psa. Oči manželů a výsadekářů se setkaly. Hleděli na sebe buď minutu nebo několik světelných let. Co Maruška a Anička. Do Prahy pod sekýru je to 50 km. Vždyť spálené Lidice byly za lesem. Bylo to cítit. Co řekl náš milovaný T.G.M. – nebát se a nekrást. To rozhodlo. Stateční se odhalují. Pepovi oči zůstaly klidné. Netěkají, neuhýbají. Cvak! Ten nezradí! Perko u hodin času prasklo. Pojďte dál a toho raněného přineste. Na druhé straně silnice v hospodě pijí Němci Bier und Schnaps. Opička v zádech drží se za ramena. Eins, zwei, drei zehn klas... Brawo. Hospodská je bázlivě obsluhuje. Aber Oma, keinen Angst. U Šedivých je rázem plno, ale všichni jsou nehluchí. Ošetříme toho Rusa. Lékárničku! Čistý průstřel nohy. Chléb, sádlo, knedlíky, švestky, smetana. Po všem se jen zaprášilo. Noc se vleče, nemá konce. Nad všemi se vznáší smrt. Cení své tesáky a zvedá pomyslnou kosu. Všichni z paravýsadku již vědí. Ten šlachovitý pán domu je Cordatus bohemus (statečný Čech). Je pět ráno. Musí dál. Árijci spí. Sní o Germánii, městu, které bude v srdci Evropy. Slušní a stateční řekli ne! Nebude žádná Festung Böhmen. Chaloupku pana Šedivého dodnes chrání ty krásné bory, co šumí po skalinách.

Pod nimi se loučí. Raněný odmítá hůl, čepici i svetr. Nic, co by je k vám přivedlo. I jídlo sníme teď. Jdou se probíjet dál hlubokými hvozdy té krásné země – země české. Výsadek Jana Koziny se doslova vypařil. Ale vyhráno, přátelé, nebylo. Následující noc chtěli klidně spát. Realita byla jiná. Jsou tři ráno. Rány na dveře. Stařenka budí oba manžele: „Pepo, to je určitě Gestapo.“ Vždyť jejich mercedesy sviští nocí, aby zatýkali a červeno-černé seznamy vyvěšovali. Pan Šedivý jde otevřít. Je to cesta na Golgotu. „Ezi, Ezi Lama sabachtany,“ řekl Ježíš na kříži. Ale dokonáno bylo až v květnu 45. Za dveřmi nebyly ponuré kožené pláště, ale oficír Wehrmachtu. Bitte, Weg nach Vinaritz ist frei? Ja, a německý lampasák zmizel, nákladák sjížděl do rokle pod chalupou. Pan Šedivý zavřel a cítil, jak se mu podlamují nohy. Sedl si na dvoře a ubalil si cigáro. Dlouze kouřil a věděl, že je kat Alois Weiss a česká zrůda Antonín Nerad minuli o fous. Nůž na gilotině sťal jiné.

Epilog:

Čas běžel jako splašený kůň. Fašismus padl. Naši hrdinové se uzavřeli do ulity mlčení. Netoužili po besedách a laciném tlachání. Za to se nám objevili jiní kuliferdové. Měli pásky RG a stali se nezvanými bojovníky. Napáchali mnoho zla a vstupovali do té nové strany pod dohledem generalissima „Koby“ Stalina a jeho statečných karlínských kluků s truhlářem Klémou v čele. Rodina pana Šedivého se svým hrdinstvím nikdy nechlubila, o celé době inferna se nemluvalo. Na to tu byli noví vyžírkové mávající červenými knížkami. A Češi začali ubližovat Čechům. Heliodor Píka, Milada Horáková, Závist Kalandra, lounská skupina MAPAŽ a další skončili na konopných provazech. Historia magistra vitae. Revoluce pohltila i své děti – Slánský, Reicin, Geminder, Šling a ostatní byli popraveni a na silnici jejich popel rozprášen. To už je jiná kapitola. Rodina pana Šedivého své hrdinství před veřejností přísně tajila. Ptáte se proč?

„Ti nejskvělejší lidé jsou ti nejskromnější. To jen hlupáci a ubožáci mluví sami o sobě, aby se ve svých očích pozvedli,“ Ota Pavel, Jak jsem potkal ryby.